

KARTA KURSU

Kierunek studiów: polityka społeczna
 Forma prowadzenia: studia stacjonarne
 Stopień: I
 Rok: I
 Semestr: II

Nazwa	Polityka społeczna	
Nazwa w j. ang.	Social Policy	
Koordinator	dr hab. Liudmyła Kryvachuk	Zespół dydaktyczny
		dr hab. Liudmyła Kryvachuk - wykłady dr Bogdan Więckiewicz – ćwiczenia
Punktacja ECTS*	4	

Opis kursu (cele kształcenia):

Celem kursu jest:

zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami związanymi z polityką społeczną, jej przedmiotem, dziedzinami, instrumentami, dylematami i wyzwaniem; zdobycie wiedzy z zakresu podmiotów polityki społecznej, omówienie głównych modeli polityki społecznej; poznanie kwestii społecznych, problemów i dylematów związanych z ich funkcjonowaniem; nabycie umiejętności analizy i interpretacji istniejących problemów społecznych, a także zdolności do praktycznych działań służących ich rozwiązywaniu.

Ćwiczenie u studentów umiejętności łączenia strategii zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego z pomocą społeczną.

Warunki wstępne:

Wiedza	Student posiada ogólną wiedzę o państwie, polityce, jej poszczególnych dziedzinach i instytucjach życia społecznego, kwestiach społecznych, prawach człowieka.
Umiejętności	Posługuje się terminologią powszechnie stosowaną w naukach społecznych oraz w polityce i w jej podstawowych obszarach. Formułuje pytania dotyczące roli państwa i jego instytucji w rozwiązywaniu problemów społecznych. Dokonuje obserwacji wybranych procesów i zjawisk społecznych.
Kursy	Nauka o państwie i prawie, podstawy socjologii, prawa człowieka

Efekty kształcenia:

Wiedza	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------	-----------------------------	-------------------------------------

	Student: W 01. Ma podstawową wiedzę o tym, czym jest polityka społeczna, w jakiej dziedzinie i dyscyplinie nauk lokuje się jako subdyscyplina, zna podstawowe pojęcia nauk społecznych.	K_W1
	W 02. Rozumie relacje między działaniem jednostki a strukturą społeczną oraz wie jakie są uwarunkowania aktywności obywatelskiej.	K_W2
	W 03. Zna i rozumie problemy społeczeństwa polskiego oraz problemy współczesnych społeczeństw stanowiące lub mogące stanowić przedmiot polityki społecznej, a także wie, w jaki sposób stosować odpowiednie instrumenty polityki społecznej względem właściwych zbiorowości i grup społecznych.	K_W4;
	Rozumie przyczyny i konsekwencje zachodzących współcześnie procesów gospodarczych, kulturowych i cywilizacyjnych.	K_W3 (ćwicz.);
	Zna metody przeciwdziałania niekorzystnym procesom i zjawiskom na poziomie ogólnokrajowym i międzynarodowym.	K_W5 (ćwicz.)
W 04. Posiada podstawową wiedzę o podmiotach wdrażających i realizujących politykę społeczną w Polsce i w Europie, w tym podstawową wiedzę o społecznych, politycznych, prawnych determinantach funkcjonowania wybranych podmiotów w zakresie polityki społecznej.	K_W6	

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	Student: U 01. Posługuje się terminologią stosowaną w naukach społecznych oraz w polityce społecznej i w jej podstawowych obszarach. Potrafi zastosować teorie nauk społecznych, w tym teorie z zakresu polityki społecznej do opisu zjawisk i problemów społecznych, wyjaśniając ich przyczyny i konsekwencje.	K_U1
	U 02. Dokonuje obserwacji wybranych procesów i zjawisk społecznych oraz procesów i zjawisk stanowiących przedmiot oddziaływania polityki społecznej. Potrafi wykorzystać źródła danych, poprawnie interpretuje raporty oraz podstawowe dokumenty z obszaru polityki społecznej.	K_U2
	U 03. Posiada zdolność pogłębiania wiedzy z zakresu polityki społecznej, korzystając z właściwych i podstawowych danych źródłowych i literatury problemowej.	K_U6
	Wykonuje proste diagnozy lub prognozy przyczyn i skutków zjawisk i procesów społecznych w oparciu o właściwe dane źródłowe i obserwowane procesy zmian.	K_U4 (ćwicz.)

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
-----------------------	-----------------------------	-------------------------------------

	<p>Student: K 01. Potrafi działać w grupie lub szerszym środowisku społecznym; w trakcie współpracy szanuje odmienne poglądy i stara się rozumieć problemy i perspektywę innych ludzi. Przyjmuje odpowiedzialność za swoje działania. K 02. Potrafi zastosować swoją wiedzę i umiejętności komunikując się w ramach zespołu lub z osobami ze środowiska zawodowego. K03: Nie narusza standardów moralnych i etycznych w realizacji rozwiązań związanych z świadczeniem pomocy społecznej w ramach polityki społecznej.</p>	<p>K_K2 K_K3 K_K5 (ćwicz.)</p>
--	--	--

studia stacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	30	15									

studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin											

Opis metod prowadzenia zajęć - **studia stacjonarne:**

<p>Wykład, analiza literatury przedmiotu, dyskusja z zakresu problematyki polityki społecznej, prezentowanie projektu indywidualnego. Zajęcia warsztatowe: dyskusja, analiza danych statystycznych i innych danych dotyczących najważniejszych problemów społecznych, projekt indywidualny i grupowy (rozwiązanie danego problemu społecznego –strategia działania), prezentacja multimedialna</p>

Opis metod prowadzenia zajęć - **studia niestacjonarne:**

--

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia stacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01						X	X	X	X			X	
W02						X	X	X	X			X	
W03						X	X	X	X			X	
W04						X	X	X	X			X	
U01						X	X	X	X			X	
U02						X	X	X	X			X	
U03						X	X	X	X			X	
K01						X	X		X				
K02						X	X		X				
K03						X	X		X				

Formy sprawdzania efektów kształcenia -- studia niestacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01													
W02													
U01													
U02													
K01													
K02													

studia stacjonarne

Kryteria oceny	<p>Warunkiem zaliczenia kursu jest obecność na zajęciach, przygotowanie projektu indywidualnego z zakresu polityki społecznej wobec wybranego problemu społecznego, aktywny udział studenta w dyskusji na zajęciach. Wykład kończy się egzaminem w formie pisemnej.</p> <p>Zaliczenie ćwiczeń na ocenę (zaliczenie ustne):</p> <p>- referat + prezentacja multimedialna – na podstawie zagadnień (wybranych problemów społecznych)</p> <p>Ocena z zajęć:</p> <p>„ndst.” – brak spełnionych przez studenta wymogów merytorycznych</p> <p>„dst” – wymogi spełnione w 25%</p> <p>„db” – wymogi spełnione w 50%</p> <p>„bdb” – wymogi spełnione w 75%</p>
----------------	---

studia niestacjonarne

Kryteria oceny	
----------------	--

Uwagi

Cześć zajęć stacjonarnych oraz część prowadzonych on-line.

Treści merytoryczne (wykaz tematów):

Tematy wykładów

- Istota polityki społecznej.
- Doktryny i modele polityki społecznej.
- Geneza i etapy rozwoju polityki społecznej i działalności pomocowej.
- Miejsce polityki społecznej w polityce publicznej.
- Międzynarodowe standardy w polityce społecznej.
- Sektory, podmioty i poziomy polityki społecznej.
- Lokalna polityka społeczna.
- Podstawowe narzędzia i instrumenty polityki społecznej.
- Pomoc społeczna i praca socjalna.
- Zabezpieczenie społeczne.
- Kwestie społeczne a problemy społeczne.
- Sposoby rozwiązywania problemów społecznych.
- Usługi publiczne a usługi społeczne, standardy usług społecznych.
- Ewaluacja, diagnoza i analiza w polityce społecznej.
- Rola trzeciego sektora w polityce społecznej.

Tematy ćwiczeń

- Etapy kształtowania się polityki społecznej w Polsce.
- Potrzeby społeczne i ich znaczenie dla polityki społecznej.
- Kluczowe kwestie społeczne w Polsce.
- Aktywna polityka społeczna – wyzwania i szanse realizacji.
- Polityka ludnościowa i mieszkaniowa.
- Polityka zdrowotna i edukacyjna.
- Polityka rodzinna i prorodzinna.
- Prawo pracy, zatrudnienie a polityka społeczna.
- Polityka społeczna wobec procesów migracyjnych.
- Niepełnosprawni jako adresaci polityki społecznej.
- Wyzwania polityki społecznej wobec seniorów.
- Patologie społeczne jako jedna z dziedzin polityki społecznej.
- Ubóstwo, marginalność i wykluczenie społeczne.
- Problem żebractwa i bezdomności w Polsce.
- Bezrobocie, jego rozmiary, rodzaje, przyczyny i skutki

Welfare State jako model polityki społecznej

Teorie polityki społecznej

Zróżnicowanie dochodów społeczeństwa polskiego

Wykaz literatury podstawowej:

- Firlit-Fesnak G., Męcina J. (red.), *Polityka społeczna*, PWN, Warszawa 2018.
- Lavalette M., Pratt A. (red.), *Polityka społeczna: teorie, pojęcia, problemy* [praca zbior. tł. z jęz. ang.], Wydawnictwo: Difin, Warszawa 2010.
- Hill M., *Polityka społeczna we współczesnym świecie: analiza porównawcza*, [tł. P. Sadura], Warszawa 2010.
- *Stulecie polskiej polityki społecznej: 1918-2018*, (red.) E. Bojanowska, M. Grewiński, M. Rymśa, G. Uścińska, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, NCK, Warszawa 2018.
- Szarfenberg R., *Krytyka i afirmacja polityki społecznej*, Instytut Polityki Społecznej UW, PTPS, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2008.
- *Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej* (Dz. U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728 ze zm.).

Ćwiczenia:

1. Ryszard Szarfenberg, *Polityka społeczna UE. Przewodnik*, Warszawa 2014.
2. *Polska polityka społeczna. Kreowanie ładu społecznego*, Auleytner Julian, Warszawa 2005.
3. *Wykluczeni. Wymiar społeczny, materialny i etniczny*, Jarosz Maria (red.), Warszawa 2008.
4. *Polityka społeczna. Podręcznik akademicki*, Firlit-Fesnk Grażyna, Szyłko-Skozny Małgorzata (red.), Warszawa 2009.

Wykaz literatury uzupełniającej:

- Frątczak-Müller J. *Rodzina, potrzeby, polityka społeczna*, Wydawnictwo: Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2014.
- Gabryszak R., Dariusz Magierek D. (red.), *Europejska polityka społeczna*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2011.
- Grewiński M., Więckowska B. (red.), *Przeobrażenia sfery usług w systemie zabezpieczenia społecznego w Polsce*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP: Dom Wydawniczy „Elipsa”, Warszawa 2011.
- Grewiński M., *Wielosektorowa polityka społeczna : o przeobrażeniach państwa opiekuńczego*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, Warszawa 2009.
- Kowalczyk O., Kamiński S. (red.), *Wymiary polityki społecznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Wrocław 2013.
- Marzec-Holka K., Rutkowska A., Joachimowska M. (red.), *Praca socjalna i polityka społeczna: obszary współdziałania wobec wykluczenia społecznego*, Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz 2008.
- Szarfenberg R., Żołędowski C., Maria Theiss M. (red.), *Ubóstwo i wykluczenie społeczne - perspektywa poznawcza*, Wydawnictwo: Dom Wydawniczy ELIPSA, Warszawa 2010.
- Wódz K., Piątek K. (red.), *Socjologia i polityka społeczna a aktualne problemy pracy socjalnej: dylematy teorii i praktyki społecznej*, Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT”, Toruń 2004.

Ćwiczenia:

1. Eurostat – Aktualne dane: <https://ec.europa.eu/eurostat>
2. *Polityka Społeczna. Teorie-pojęcia- problemy*, Lavalette Michael, Pratt Alan, Warszawa 2010.
3. *Europejska Karta Społeczna*, 1996

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia stacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	30
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	30
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	5
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	15+5
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	20
Ogółem bilans czasu pracy		120
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		4

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) - studia niestacjonarne:

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	
Ogółem bilans czasu pracy		
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		